

Samenwerkingsconvenant
Centrum voor jeugd
en gezin
Gemeente Heerenveen
2010-2012

De partijen

1. Gemeente Heerenveen,
2. Hulpverleningsdienst Fryslân,
3. Stichting Maatschappelijk Werk Fryslân,
4. MEE Friesland,
5. Caleidoscoop,
6. Bureau Jeugdzorg Friesland.

Overwegende dat:

1. De partijen onder punt 1 tot en met 5 hierboven genoemd de basispartners van het CJG vormen,
2. Partijen hun krachten bundelen door samenwerking en afstemming in het Centrum voor Jeugd en Gezin,
3. De ontwikkeling en opvoeding van kinderen en de rechten van kinderen daarbij centraal staan,
4. De inhoud en strekking van deze overeenkomst zal leiden tot aangepaste werkwijzen en verhoudingen tussen partijen.

Artikel 1. Algemene uitgangspunten

Partijen zijn het er over eens dat:

1. Het CJG Heerenveen vindplaats gericht werkt.
2. Het CJG Heerenveen het ondersteunen en versterken van de opvoedingsvaardigheden van de ouder(s), verzorger(s) centraal stelt.
3. Het CJG Heerenveen daarbij het belang van het kind centraal stelt.
4. Het CJG Heerenveen de belangen van het kind prevaleert boven het eigen instellingsbelang.
5. Iedereen bij het CJG Heerenveen terecht kan met vragen over opvoeden en opgroeien en dat daar informatie aanwezig is over ontwikkeling, opvoeding en gezondheid van kinderen en jongeren.
6. Door het CJG Heerenveen de bij het kind en het gezin passende hulp wordt geboden en (indien van toepassing) een persoonlijke doorverwijzing plaatsvindt naar de juiste organisatie.
7. Ook professionals bij het CJG Heerenveen terecht kunnen voor informatie en afstemming van zorg tussen hulpverleners.
8. Het CJG Heerenveen een netwerkorganisatie is waarin autonome organisaties samenwerken gericht op opvoeden en opgroeien.
9. Door het CJG Heerenveen de hulp aan een kind of gezin wordt afgestemd op het moment dat er meerdere hulpverleningsorganisaties bij een kind of een gezin betrokken zijn.
10. Het CJG Heerenveen daarbij werkt volgens het principe één gezin, één plan: als meer leden van één gezin hulp (nodig) hebben, moet de zorg op elkaar afgestemd zijn.
11. Op signalen van zorgsituaties vroegtijdig, outreachend en geïntegreerd wordt gereageerd met hulp, die passend is voor het gezin.
12. In risicosituaties een snelle en adequate interventie plaatsvindt.
13. Signalen over risicokinderen worden geregistreerd en met elkaar in verband gebracht.
14. Samenwerking plaatsvindt onder regie van de gemeente Heerenveen en dat de gemeente Heerenveen de samenwerking met de partners ondersteunt.

15. Het CJG Heerenveen moet leiden tot een effectieve overlegstructuur tussen instellingen op casus- en beleidsniveau per juli 2010.

Artikel 2. Het doel, de doelgroep en de taken van het CJG Heerenveen

Partijen zijn het eens over:

2.1. De doelen van de samenwerking binnen het CJG Heerenveen.

- a. Het zoveel mogelijk voorkomen en beperken van de risico's die de ontwikkeling van jeugdigen kunnen verstoren.
- b. Het vergroten van kansen van jeugdigen op een goede ontwikkeling en het bevorderen van zelfredzaamheid.
- c. Aan de jeugdgezondheidszorg (landelijk basistakenpakket in de Wpg), de vijf preventieve functies in het kader van prestatieveld 2 WMO en de gemeentelijke taken die voortvloeien uit de Wet op de jeugdzorg, wordt in samenhang invulling gegeven.

2.2. De doelgroepen van het CJG Heerenveen

- a. Ouders in de periode voor de bevalling
- b. Ouders en kinderen en jeugdigen van 0-23 jaar
- c. Professionals met vragen en/of signalen rondom opgroeien en opvoeden

2.3. Taken van het CJG Heerenveen

- a. Het bieden van informatie en advies
- b. Het bieden van opvoedingsondersteuning
- c. Het toeleiden naar organisaties voor hulp
- d. Het signaleren van problemen rondom opvoeden en opgroeien
- e. Het coördineren van zorg daar waar meerdere instellingen betrokken zijn bij een kind en het gezin.
- f. Het uitvoeren van de taken in het kader van de jeugdgezondheidszorg
- g. Het vormgeven van de aansluiting met Bureau Jeugdzorg
- h. Het vormgeven van de aansluiting met de Zorg Advies Teams en vergelijkbare zorgoverleggen in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs.

Artikel 3. Vormgeving

Partijen hebben besloten dat:

1. Het CJG Heerenveen een frontoffice heeft waar informatie en advies wordt gegeven via vaste contactpersonen bij de vindplaatsen, via de website, een telefoonnummer en folders.
2. Het CJG Heerenveen een backoffice heeft waar de partijen samenwerken in de vorm van een in 2010 te ontwikkelen zorgstructuur volgens het uitgangspunt één kind, één gezin, één plan. De gemeente heeft hierbij de regie.
3. Voor de duur van circa drie jaar het fysieke inlooppunt wordt gehuisvest in het pand van GGD Fryslân, afdeling jeugdgezondheidszorg, Europalaan in Heerenveen waar ook het consultatiebureau is gevestigd, waarbij het CJG Heerenveen zichtbaar en toegankelijk is voor de doelgroepen en laagdrempelig omdat een deel van de doelgroep al op deze locatie komt.
4. Het CJG Heerenveen medio 2010 verschillende mogelijkheden biedt om informatie en advies te verstrekken, namelijk via de website, per email, telefonisch en via folders.

5. De Jeugdgezondheidszorg en het Algemeen Maatschappelijk Werk invulling geven aan het 1-2 tje tussen de contactpersoon van de vindplaats en het CJG Heerenveen.
6. Bureau Jeugdzorg op afroep informatie, advies en consulten verzorgt op de vindplaatsen en daar waar mogelijk versnelde indicaties afgeeft.
7. MEE Friesland op afroep informatie, advies en consulten kan verzorgen.

Artikel 4. Samenwerking

Partijen onderschrijven dat het bij de samenwerking van belang is dat:

1. Ieders specifieke deskundigheid wordt erkend en ingezet.
2. Instellingen en medewerkers elkaar snel en gemakkelijk kunnen vinden.
3. Er duidelijkheid bestaat over wie de coördinator van zorg van een gezin is.
4. Partijen afspreken dat de operationele wijze van samenwerking nader wordt uitgewerkt in afgestemde werkprocessen (uitvoeringsplan) waarbij voor de zorgstructuur aansluiting wordt gezocht bij de huidige werkwijze van het Sociaal team Heerenveen.
5. De partijen bereid zijn het CJG verder te ontwikkelen.

Artikel 5. Aanbod CJG Heerenveen

Partijen zijn het er over eens dat:

1. De problematiek en de behoeften in Heerenveen de basis vormen voor het benodigde aanbod.
2. Op basis van de vraag door partijen witte vlekken in het bestaande aanbod worden ingevuld en dubbelingen worden weggenomen.
3. Het aanbod periodiek zal worden bijgesteld op basis van ontwikkelingen in de vraag en de behoefte van de doelgroep waarbij rekening wordt gehouden met de beschikbare financiële middelen.
4. Enkelvoudige vragen om informatie, advies en hulp enkelvoudig worden afgehandeld.
5. Vragen om informatie, advies en hulp die niet enkelvoudig zijn in samenhang en integraal worden afgehandeld met gebruikmaking van de mogelijkheden en verantwoordelijkheden van de bij het CJG Heerenveen betrokken partijen.
6. Wordt samengewerkt met andere organisaties en voorzieningen voor kinderen en jongeren.

Artikel 6. Privacy

Partijen stemmen er mee in dat:

1. Het van belang is dat het CJG Heerenveen inzicht heeft in de gezinnen waar sprake is van enkelvoudige problematiek en de gezinnen waar sprake is van meervoudige problematiek.
2. De partners van het CJG tot taak hebben om de ouder(s) en verzorger(s) te informeren over de samenwerking binnen het CJG Heerenveen en het gebruik van de Verwijsindex evenals over het belang van informatie-uitwisseling tussen de partners.
3. De uitwisseling van informatie tussen partijen of met derden over kinderen, jongeren en ouders(s)/verzorger(s), behoudens het in bijlage 2 bepaalde, alleen mogelijk is met toestemming van betrokkene(n) waarin wordt voorzien via o.m. het intakeformulier van de partners. In bijzondere gevallen informatie, zoals verwoord in

bijlage 2, tussen partijen of met derden mag worden uitgewisseld over kinderen, jongeren, ouder(s)/verzorger(s) zonder tussenkomst of toestemmingsverklaring van betrokkenen. Hierbij staat het belang van het kind voorop.

4. Bij gezinnen waar sprake is van meervoudige problematiek de onder 6.3 bedoelde informatie ook wordt gestuurd naar de procesmanager CJG Heerenveen.

Artikel 7. Zorgstructuur

De partijen werken actief mee aan en onderschrijven daarbij:

1. Het tot stand komen van structurele samenwerkingsafspraken tussen de verschillende betrokken instellingen die leiden tot een dekkende zorgstructuur voor de gemeente Heerenveen. De gemeente neemt hiertoe het initiatief.
2. Het vroeg signaleren van zorg over of rondom kinderen, jongeren en ouder(s)/verzorger(s) en maken daarbij gebruik van de Verwijsindex risicjongeren Friesland.
3. De uitvoering van het convenant van de Verwijsindex risicjongeren Friesland, waarin de afspraken over de coördinatie van zorg en de gegevensuitwisseling nader zijn uitgewerkt.
4. De coördinatie van zorg zoals omschreven in het convenant Verwijsindex Friesland dat ook van toepassing is in de gemeente Heerenveen. Daarbij wordt uitgegaan van het principe één gezin, één plan, één coördinator van zorg.
5. De zorgstructuur, waarbij wordt onderschreven dat de bij een integraal plan betrokken organisaties worden geïnformeerd over de voortgang en ontwikkeling in de uitvoering van het integrale plan en het elkaar houden aan de in dit plan gemaakte afspraken.
6. De taken en verantwoordelijkheden van de hiervoor door de gemeente Heerenveen aangestelde procesmanager zoals opgenomen in bijlage 1 bij dit convenant.
7. Dat de burgemeester van de gemeente Heerenveen de brandpuntfunctionaris is zoals beschreven in bijlage 1.

Artikel 8. Looptijd convenant

1. Dit convenant treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening en eindigt op 1 januari 2012.
2. Partijen treden uiterlijk in november 2011 in overleg over voortzetting van dit convenant.
3. Voordat dit convenant wordt verlengd, evalueren partijen de uitvoering en werking van dit convenant. Een eerste evaluatiemoment vindt plaats in november 2010 waarna eventuele wijzigingen aan dit convenant kunnen worden toegevoegd. Na dit evaluatiemoment sluiten eventueel nieuwe partners aan.
4. Elke partij mag dit convenant slechts met inachtneming van een opzegtermijn van één jaar schriftelijk opzeggen, indien zich onvoorziene omstandigheden voordoen die voortzetting voor die partij onmogelijk maken.

Artikel 9. Slotbepaling

1. In situaties waar niet conform dit convenant wordt gehandeld door partijen zal de gemeente Heerenveen interveniëren.
2. De gemeente maakt van elke interventie melding aan de verantwoordelijke bestuurder van de desbetreffende partij.
3. Dit convenant ontslaat partijen niet van hun eigen verantwoordelijkheden die voortvloeien uit de wet- en regelgeving of uit de opdracht waarmee die partij belast is.
4. Wijzigingen en aanvulling van dit convenant behoeven de instemming van alle partijen.

Aldus overeengekomen en getekend op 8 april 2010, te Heerenveen

.....
Gemeente Heerenveen,
rechtsgeldig vertegenwoordigd door
K. Feenstra, wethouder

.....
Hulpverleningsdienst Fryslân,
rechtsgeldig vertegenwoordigd door
E. Jellesma, clusterhoofd JGZ

.....
Stichting Maatschappelijk Werk Fryslân,
rechtsgeldig vertegenwoordigd door
B. Bezoen, directeur

.....
MEE Friesland,
rechtsgeldig vertegenwoordigd door
M. van der Stigchel, regiomanager Heerenveen

.....
Bureau Jeugdzorg Friesland,
rechtsgeldig vertegenwoordigd door
L. Buijs, sectormanager Toegang

.....
Caleidoscoop,
rechtsgeldig vertegenwoordigd door
P. Vlootman, directeur

Bijlage 1. Taken en bevoegdheden procesmanager CJG Heerenveen

1. Taken

- In de kadernota CJG Heerenveen is aangegeven dat de procesmanager wordt ingezet als er sprake is van meervoudige en/of complexe problematiek, als meer dan alleen kind gebonden problematiek aan de orde is en als er voor meerdere gezinsleden twee of meer hulpverleners betrokken zijn. De procesmanager komt eveneens in actie bij vier of meer meldingen in de Verwijsindex of als de noodzaak hiertoe wordt aangegeven door een betrokken hulpverlener.
- De procesmanager neemt vervolgens de maatregelen die noodzakelijk zijn om de hulp aan een risicojongere op gang te brengen en draagt zorg voor het gezamenlijke plan van aanpak: 1 kind, 1 gezin, 1 plan.
- De procesmanager richt zich in het kader van het CJG primair om jongeren tot 18 jaar. De jongeren van 18 tot 23 jaar kunnen doorverwezen worden naar het Sociaal Team van de gemeente Heerenveen.

2. Bevoegdheden

De procesmanager is onafhankelijk en is bevoegd om:

- I. alle betrokken instanties aan te sporen tot handelen
- II. knopen door te hakken bij stagnatie van de hulp
- III. gevraagd en ongevraagd advies te geven
- IV. bij gevallen van (dreigende) crisis de burgemeester als brandpuntfunctionaris in te schakelen.

De procesmanager komt in actie als meldingsbevoegden in de Verwijsindex geen overleg met elkaar plegen na een match of er niet in voldoende mate in slagen om tot een gezamenlijke aanpak te komen. Dit is conform het Samenwerkingsconvenant Verwijsindex.

De brandpuntfunctionaris heeft doorzettingsmacht en kan direct ingrijpen wanneer de hulpverleningsaanpak is vastgelopen en er snel 'doorgepakt' moet worden.

3. Werkzaamheden

De dagelijkse werkzaamheden bestaan uit verschillende onderdelen. Zo is de procesmanager ten aanzien van de casuïstiek belast met het beoordelen van het proces van de aanpak bij casussen ingebracht door professionals lokaal of regionaal. Daaruit volgt het zorgen voor een goed lopend proces en sluitend netwerk per ingebrachte casus en het voorzitten van casusoverleg en/of zorgoverleg over kinderen van 0-18 jaar.

De procesmanager is tevens de spin in het web als het gaat om informatiestromen over casuïstiek.

Wat betreft de registratie is de procesmanager eindverantwoordelijk voor de registratie van de besproken jongeren. Per casus is de casushouder verantwoordelijk voor registratie en bewaking van de casus.

De procesmanager levert verder een bijdrage aan het ontwikkelen van een gezamenlijke werkwijze van de aanpak risicojongeren en is beschikbaar voor de professionals bij vragen, behoefte aan meedenken enz.

4. Werkwijze

Hoewel de werkwijze nog verder ontwikkeld moet worden zijn er al wel een aantal uitgangspunten nl.:

1. Er wordt voort geborduurd op de werkwijze van het sociaal team Heerenveen.
2. Er wordt gewerkt van uit de één kind, één gezin, één plan gedachte.
3. Er wordt gewerkt vanuit respect voor en kennis van de betrokken werksoorten en organisaties.
4. Het aantal hulpverleners per jongere/gezin wordt zoveel mogelijk beperkt.
5. Er wordt creatief gezocht naar oplossingen: als het niet rechtsom kan, dan maar linksom.

5. Inschakeling procesmanager door professionals

De criteria om bij de procesmanager te melden moeten nog ontwikkeld worden. Dit vindt in het eerste kwartaal 2010 plaats. Te denken valt aan:

1. er moet sprake zijn van meervoudige problematiek (problemen op meer dan drie leefdomeinen)
2. meer dan alleen kind gebonden problematiek en als er voor meerdere gezinsleden twee of meer hulpverleners betrokken zijn
3. vier of meer meldingen in de Verwijsindex
4. noodzaak, aangegeven door een betrokken hulpverlener
5. er is geen 1 plan
6. de gewone routes werken niet
7. de samenwerking tussen instellingen verloopt niet goed
8. er zijn teveel instellingen tegelijk betrokken
9. er is geen bestaande hulpverlening voor het probleem
10. er is geen duidelijke regie

6. Structuur

Er komt een casus overleg. In welke vorm en frequentie wordt nader bepaald in overleg met betrokken professionals. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- zo kort en efficiënt mogelijk overleggen.
- zo mogelijk aansluiten bij bestaande overleggen.

Bijlage 2. Meldcriteria¹ Verwijsindex Fryslân²

Een meldingsbevoegde kan zonder toestemming van de jeugdige of zijn wettelijke vertegenwoordiger en zo nodig met doorbreking van de op grond van zijn ambt of beroep geldende plicht tot geheimhouding, een jeugdige melden in de verwijsindex indien hij een redelijk vermoeden heeft dat de jeugdige door een of meer van de hierna genoemde risico's in de noodzakelijke condities voor een gezonde en veilige ontwikkeling naar volwassenheid daadwerkelijk wordt bedreigd:

- a. de jeugdige staat bloot aan geestelijk, lichamelijk of seksueel geweld, enige andere vernederende behandeling, of verwaarlozing;
- b. de jeugdige heeft meer of andere dan bij zijn leeftijd normaliter voorkomende psychische problemen, waaronder verslaving aan alcohol, drugs of kansspelen;
- c. de jeugdige heeft meer dan bij zijn leeftijd normaliter voorkomende (ernstige³) opgroei- of opvoedingsproblemen;
- d. de jeugdige is minderjarig en moeder of zwanger;
- e. de jeugdige verzuimt veelvuldig van school of andere onderwijsinstelling, dan wel verlaat die voortijdig of dreigt die voortijdig te verlaten;
- f. de jeugdige is niet gemotiveerd om door legale arbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;
- g. de jeugdige heeft meer of andere dan bij zijn leeftijd normaliter voorkomende financiële problemen;
- h. de jeugdige heeft geen vaste woon- of verblijfplaats;
- i. de jeugdige is een gevaar voor anderen door lichamelijk of geestelijk geweld of ander intimiderend gedrag;
- j. de jeugdige laat zich in met activiteiten die strafbaar zijn gesteld;
- k. de ouders of andere verzorgers van de jeugdige schieten ernstig tekort in de verzorging of opvoeding van de jeugdige;
- l. de jeugdige staat bloot aan risico's die in bepaalde etnische groepen onevenredig vaak voorkomen.

N.B. De artikelen van de gewijzigde Wet op de jeugdzorg (gepubliceerd in de Staatscourant van 2 maart 2010) treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan, verschillend kan worden vastgesteld. Zodra het koninklijk besluit is ondertekend voor artikel 2 j, waarvan de inhoud overeenkomt met het in deze bijlage gestelde, is bijlage 2 van toepassing.

¹ Alleen die jeugdigen die geconfronteerd worden met risico's die daadwerkelijk een bedreiging vormen voor de noodzakelijke condities voor een gezonde en veilige ontwikkeling, moeten tot de doelgroep van de wet worden gerekend

² 31 855 Wijziging van de Wet op de jeugdzorg in verband met de introductie van een verwijsindex om vroegtijdige en onderling afgestemde verlening van hulp, zorg of bijsturing ten behoeve van risicojongeren die bepaalde risico's lopen te bevorderen (verwijsindex risicojongeren). Artikel 2j.

³ In Fryslân is gekozen voor het inzetten van de ViF bij 'vroegsignalering'. Dat houdt in dat niet wordt gewacht met aanmelden bij de ViF totdat sprake is van ernstige opgroei- of opvoedingsproblemen.

Bijlage 3 Gemeente voert de regie

De taken die voortvloeien uit het landelijk model Centrum voor Jeugd en Gezin zijn wettelijk opgedragen aan de gemeente. Zo is de jeugdgezondheidszorg nader geregeld in de **Wet Publieke Gezondheid**. (WPG) De jeugdgezondheidszorg monitort de lichamelijke, psychische, sociale en cognitieve ontwikkeling van alle kinderen van 0-19 jaar. Het gaat daarbij om de gezondheid van het kind in brede zin. Ook gaat het om preventie, signaleren, adviseren en aanpakken van ontwikkelingsproblemen bij het kind. Het invoeren van het Elektronisch Kinddossier valt eveneens onder de WPG

In de **Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)** is, wat betreft de lokale jeugdzorg, opgenomen dat de gemeente de opdracht heeft om de regie te voeren over het preventief jeugdbeleid. Hierbij gaat het om algemene voorzieningen die voor alle kinderen en hun ouders beschikbaar zijn. Vroegtijdig signaleren van problemen met betrekking tot opgroeien en opvoeden zijn daarbij van groot belang. Het doel is dat kinderen snel en efficiënt geholpen worden. Zo licht mogelijke hulp, zo dicht mogelijk bij huis is het uitgangspunt. Goede samenwerking in de jeugdketen is hierbij van essentieel belang

In de op handen zijn de wijziging van de **Wet op de jeugdzorg** worden de nieuwe verantwoordelijkheden van de gemeenten op het terrein van lokale jeugdzorg beschreven. Door die wettelijke verankering krijgt de gemeentelijke regierol een voor alle partijen herkenbare wettelijke basis. Daarmee wordt bedoeld dat wettelijk wordt vastgelegd dat gemeenten dienen te zorgen voor een herkenbaar fysiek inlooppunt waarin de organisaties die de jeugdgezondheidszorg en de lokale jeugdzorg uitvoeren hun werkzaamheden in samenhang aanbieden. Tevens wordt hier geregeld dat het Centrum Jeugd en Gezin schakelt met Bureau Jeugdzorg en de Zorgadviesteam.

De regierol van de gemeente betreft de volgende zaken:

1. Het maken van sluitende afspraken tussen de basispartners over de totstandkoming van één gezin, één plan en over de coördinatie.
2. Het maken van afspraken met de provincie over de aansluiting met de geïndiceerde jeugdzorg, zowel bestuurlijk als in de uitvoering.
3. Het opnemen van een escalatiemodel (opschaling) bij deze afspraken.
4. Het vastleggen van de wederkerigheid van de afspraken. Provincie en andere relevante partijen zijn verplicht mee te werken aan het maken van deze afspraken.
5. In specifieke situaties waar partijen er niet in slagen tot een adequate aanpak te komen de provincie en andere partijen aanspreken opdat zij alsnog meewerken aan een oplossing.

Hoewel de Wet op de jeugdzorg nog niet is gewijzigd, worden vooruitlopend hierop al wel alle voorbereidingen getroffen voor het Centrum voor Jeugd en Gezin in Heerenveen.

De inrichting van het Centrum voor Jeugd en Gezin is dus een **wettelijke plicht** voor gemeenten. De regierol van de gemeente in dit kader spitst zich toe op de coördinatie van

de zorg (het tot stand brengen van één gezin, één plan) en het maken van sluitende afspraken in de zorgketen.

Samengevat: de taken hoeven niet meer aan de gemeente opgedragen te worden (dit is al gebeurd), maar ze moeten door de gemeente wel op een logische manier aan elkaar worden verbonden en in een Centrum voor Jeugd en Gezin worden ondergebracht.

(Deze bijlage is een aangepaste versie van Hoofdstuk 3 uit de Kadernota Centrum voor Jeugd en Gezin Heerenveen van februari 2009)